

יחי המלך

קונטראס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מלובאנויטש

גלוון תתקצץ
ערב שבת קודש פ' בלק
חג הגאולה - י"ג תמוז ה'תשע"ג

ויצא לאור על-ידי

תלמידיו הקבוצה, "חילוי בית דוד" - בית משיח 577

במסגרת אגודה חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

שישים ושלוש שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וקי"א שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש לכ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח מהירה יגלה אכ"ר

לזכות

הרה"ת ר' יוחמיאל שיחיה' ואלאווק
ליום הולדתו ח"י תМОז

לארכיות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה גנו"ר *

נדפס ע"י ידידיו

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי זוגתו מרת גיטל רחל שיחיו שנולב

* *

עלילוי נשמה

הרה"ח הרה"ת ר' צמח הלוי ע"ה
בן הרה"ג הרה"ח וכוכ' ר' יצחק הלוי הי"ד
(המכונה "ר' איטשע דער מתמי"ד")

גורענוייטש

נפטר ביום ח"י תМОז ה'תשל"א
ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס ע"י נכדו

הרה"ת ר' אהרון זוגתו מרת אסתר שורה
ומשפחתם שיחיו בעגון

* *

IN LOVING MEMORY OF OUR DEAR MOTHER AND GRANDMOTHER

Mrs. Zlata Zelda (Lucille) bas Reb Yaakov ע"ה Hazan

Passed away on 18 Tamuz, 5768

ת. נ. צ. ב. ה.

*

DEDICATED BY HER CHILDREN & GRANDCHILDREN שיחי

נדפס עלילוי נשמת

ר' אפרים יונה ביר אווי אהון יואל זיל זיסק

ולען פנחס זליג ביר יצחק זיל

ולעניר מאיר ביר צבי עעה

"הקיים ורנו שכני עפר" וهم בתוכם, ולחوت כל משפחותיהם שיחיו — לשמע ברכות עד כל דין

ב"ה

דבר מלכות**3**

להתחל "לחיות" בענייני משיח ונואלה / משיחת ש"פ בלק התחש"א

זמן הגאולה**8**

קושيا חזקה ביוחר: מודיען אכן משיח עדין לא בא?! / פרשה השבוע באור הגאולה

המעשה הוא העיקר**13**

ההוראה מ"ב-י"ג תמוז / הוראות למנעה בפועל

עד מה?!

19 שנים ל"יחי המלך"

במלאת 19 שנים להוציאתו לאור של הקונטראס יוצאת המערכת במבצע מנויים נרחב - במסגרת תננתן אפשרות לרכוש מנוי שניתי לקבלת הקונטראס ע"י הדואר, בתשלום דמי המשלוח בלבד

להעטרפות למעגל המנוויים - נא לשולח מעטפה לכתובה המערכת (שבע' 2), ובה שם וכ כתובה מדוייקים בצירוף דמי המשלוח לפי הנתונים דלהלן:

גלוון בודד: 3 ש"ח לשבוע 150 ש"ח לשנה).

מ-2 עד 14 גליונות: 4.5 ש"ח לשבוע 225 ש"ח לשנה).

מ-15 עד 28 גליונות: 6 ש"ח לשבוע 300 ש"ח לשנה).

לבירור מחירי המשלוח מ-28 גליונות ומעלה או לתשלום בכ. אשראי - יש לפנות טלפונית למערכת הקונטראס בטל': 6667-9600 (03)

התשלום הינו עבור המשלוח בלבד הكونטרסים עצם מחולקים ללא תשלום

ניתן להזמין גם כמויות גדולות לבתי כניסה ולAIRWAYS, כמו כן, ניתן לחלק את הקונטרס כתשורה בתוספת כיתוב על עמוד השער

זה הזמן להציג לעמל העולמי של לימוד עניין גאולה ומשיח מתוך הקונטרס "יחי המלך" - "האזור ישירה הקלה והמהירה ביותר מיפוי כל זרכי התורה .. לפעול התגלות וביאת המשיח"

"יחי אדוןנו מוריינו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

ב"ה

להתחל "לחיות" בענייני משיח ונואלה / משיחת ש"פ בלק התחש"א

זמן הגאולה חזקה ביוחר: מודיען אכן משיח עדין לא בא?! / פרשה השבוע באור הגאולה

המעשה הוא העיקר**13**

ההוראה מ"ב-י"ג תמוז / הוראות למנעה בפועל

מדור ה"דבר מלכות" מוקדש

ליכות האשה ר依ול פרומה בת חי' רחל שתחי'

וליכות הרה"ת יוסף יצחק בן ר依ול פרומה וזוגתו חייה מושקא בת מרים שיחי

וליכות חי' רחל בת שפרנץיא שתחי'

וליכות הנא לאה בת חי' רחל, עדינה בת חי' רחל, מרים בת חי' רחל, צבי בן חי' רחל שיחי

סניף ארה"ב: 718-207-5904 ● 383 Kingston Ave. #38, Brooklyn, NY 11213 ● טל': 718-207-5904

סניף ארץ הקודש: ת.ד. 2025 כפר חב"ד, 60840 ● טל': 960-0667 (03) 960-7219 ● פקס: (03) 960-7219

דואר אלקטרוני: www.moshiach.net/blind ● אינטרנט: chinuch@neto.net.il

להתחליל "לחיות" בענייני משיח וגאולה

כבר עומדים על ספר התחלת ימות המשיח, על ספר התחלת הגאולה, ותיקןomid ומיד המשכחתה ושלימוטה ● מוכן שביבי בין המקרים דשנה זו ציריך להיות "שטורעם" מיוחד ביתר שאת וביתר עוז בכל הקשור ללימוד ענייני גאולה ומשיח ובנין ביהם"ק השלישי ● הוספה המיויחדת בלימוד התורה בענייני גאולה ומשיח - לא (רक) בתור "סגוליה" למהר ולקרב ביאת המשיח והגאולה, אלא (גם ו)בעיקר כדי להתחליל "לחיות" ● בענייני משיח וגאולה, "לחיות עם הזמן" דימות המשיח ●

קטעים משיחת ש"כ בלאק, י"ז (טוב) תמוד ה'תנש"א - מוגה בצרור צילומי כת"ק נדרים מהגנת כי"ק א"ש מה"ם על שיחה זו

במשך כל הדורות שלפנ"ז (מאז המאורעות הבלטי-rzויים י"ז תמוז שמהם נשתלשלו גם המאורעות דתשעה באב) הי' חדש תמוז קשור עם עניינים דהיפך השמחה, חורבן וגולות, ואילו בדורנו זה נתגלה בחודש תמוז עניין של (שמהה) וגאולה - גאולת כי"ק מ"ח אדמור"ר נשיא דורנו בי"ב-י"ג תמוז (שעלויות ושלימות באופן ד"ז'יכלו²) נעשית ביום השבת י"ז תמוז), וכדברי בעל השמחה והגאולה במקתבו הידוע³ ש"לא אוטי זה¹:

א. [...] ככל שהולכים ומתקדמים יותר לגאולה האמיתית והשלימה, פוחת והולך הרגש החורבן והגלוות שבמים אלה, ומוסיף והולך הרגש ההכנה לגאולה, ה"טוב" שב"ז תמוז וב' השבעות.

ובלשון הגمراה בביור הטעם ש"קרי להו צום וקרי להו שwon ושםחה", "זמן שיש שלום יהיו לשון ולשםחה, יש גורת המלכות צום, אין גורת המלכות ואין שלום רצוי מתענין רצוי אין מתענין", הינו, שכאשר נחלש תוקף ה"צום" (כ"א רצוי אין מתענין"), ומתקרבים יותר לזמן ש"יהיו לשון ושםחה". וענין זה מודגש במיוחד בהחידוש שבדורנו

(1) בהבא لكمן - ראה גם לקו"ש חי"ח ע' 308 ואילך.

(2) בראשית ב, א. וראה לק"ת בהר מא, א. או"ת עה"פ.

(3) אגרות-קדוש שלו ח"ב ע' פ. ושם"ג.

מציאות של גיור שלא כהלכה, וזה עניין שאין בו כל תוכן, שהרי "גיור" הוא מושג הלכתי ואי אפשר לומר "גיור שלא כהלכה", זו סתירה מני' ובו! עד"ז לא ניתן לומר על היהודי שהוא חילוני, אין מציאות כזו של היהודי!

באם הוא יהודי, שהקב"ה ברא אותו באופן ד"זאתם תהיו לי מלכת כהנים וגוי קדוש", אז הדבר לא תלוי בו, שם שהוא נולד היהודי כך ישאר בערךrho תמדיז היהודי, ולא יעזור לו מה ש רק יעשה, כי "ישראל אע"פ שחטא ישראל הוא", הוא ישאר לתמיד "גוי קדוש".

במתן תורה נפעל ש"זהייתם לי סגולה מכל העמים", הינו בני ישראל מובדים באופן ד"עם בלבד ישבון ובגוים לא יתחשב", ובמה הם מובדים - ש"עים" הם עזין של חול ויהודים הם עניין של קדוש, "גוי קדוש"; ואם-כן, לומר על היהודי את המילה "חילוני" זהה סתירה מני' ובו! ישנו היהודי השומר את כל המצוות בהידור, ישנו היהודי השומר את המצוות בדיעד, ויש היהודי שלעת-עתה שומר רק על חלק מהמצוות - אבל אין מציאות כזו של היהודי שלא קיבל את התורה, אלא כל בני ישראל, כולל הגוי צדק שנתגירו כהלכה, קיבל את התורה, ואת א"א מהם וכולם יחד צווה הקב"ה "ויאתם תהיו לי גוי", בין אם הנכם רוצחים ובין אם "ביד חזקה אמלוך עליכם", אבל אתם "גוי קדושים"! אין שום היהודי "חילוני"!

אלא מה, יש אחד שכשהוא מדובר בדבריו בשם 'קארל מרקס', ויש שאומר שמדובר בשמו של משה רבינו, להבדיל, (כ"ק א"ד"ש חייך ואמר: מארקס הרי גם ה' היהודי, וא"כ אין לומר להבדיל...).

כל רב ומנהיג בעדותו שישלח מברך לממשלה

אבל בכלל אופן בהונגו לפועל: דבר טוב ביוון שככל רב ומנהיג בעדותו ישלח מברך לממשלה עצמה, בלי לחבר עצמו לאנשים פרטיים (בלאי לחלק בין מי ש"חילוני" או אינו "חילוני") במשלה, וכך שachable לא יוכל לבוא ולומר שהוא כן שלח והשני לא, אזי שלא יתביש ויאמר ברבים שהוא שלח ותבוא עליו ברכה ו"מצויה לפרנס עושי מצוה" (כמובאarth בתשובות הרשב"א), וסוף-כל-סוף בודאי שהשקר מוכרא להתבטל, מבואר לעיל, ורק חבל על כל יומ ושעה שעוברם, וחבל על כל נפש מישראל שנמצאatablah וaina ידעת עם מי היא נפגשת - עם היהודי או עם גוי, להבדיל, וכו' וכו', ואין להאריך בדבר המבהיל.

(קטעים משיחת י"ב תמוז ה'תשל"א - בלתי מוגה)

מוקדש לעליyi נשמת ר' יהודה ב"ר צבי הידש ע"ה סטראל - נפטר ביום כי אלול

ולע"ג זוגתו טשרנאג איטל בת ר' יעקב ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת

יה"ר שתיכף ומיד קיימים הייעוד "הקייצו ורנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שיחי

ההוראה מיום-יום תמוד

תרגומים חכשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "ichi המולך"

[...] והוחוכחה לזה מבעל השמחה והגאולה [די'ב'ג תמוז], שהי' יהודី יחיד, ונעמד כנגד מלוכה אדריה שלא חששה מארך ולא עצרה משום דבר, אפילו על חשבון ערעור היחסים עם כל ממשלוּת העולם, ובעפ"כ כשרה שביבלוֹתו לישס' "חדר" ולבנות מקוה, להקים, להבדיל, בית-כנסת ובית-מדרשה, לשולח שוחט ומוהל – והוא עשה זאת ולא נכנס לשום שבועות! ומה הייתה התוצאה? שעששי רואים את הפירות ופירות פירות שצמחו מזה, ומה מאסר הזה ניתוסף יומ-טוב לישראל, يوم שבו יהודים מתאספים יחד ושמחים בשמחת הגאולה שהיתה אז, ומקבלים החלומות טובות בונגוע להפצת התורה והיהדות, ההיפך מכוננות של אלו שגרמו למאסר.

ולאחריו שהוא סלול והוראה את הדרך, הרי זו הוכחה וההוראה ברורה לכל אחד ואחת, שכן מתוודעים לעניין שיכולים להפיץ על ידו תורה, אויל לכל בראש יש לעשות אותו בפועל, ללא הבט להין הוא משתיך – לחוג של חב"ד, לחוג של נשיא ומדרך, או לחוג שומרת תורה ומצוות בכלל לא מעלות מיזוחות; עאכו"כ כאשר שומעים אודות גזירה המعمידה בסכנה כל אחד ואחת מישראל, ר'ל, בכל מקום שםם, הרי זה חוב קדוש לעזוב את כל החשבונות בצד, ולהביע דעתו בקול רם, בין אם זה ע"י מברך או מכתב וכוכיא זהה – שמוכרה להיות גירר כהלה!

ונחוץון בודאי היי' – אין בזה שום ספק, מכיוון שמדובר שהאממת תנצה, והשקר לא יכול להתקיים! אלא יתכן ש"רוח והצללה יעמוד ליהודים ממוקם אחר" ע"י יהודי שני, ויתacen שהוא בעצמו יפעל זאת ע"י המעשה והמחאה שלו שאז הוא "מכרע את עצמו ואת כל העולם כולם לclf' זכות"; אבל זה ש"רוח והצללה יעמוד ליהודים" הוא לא שום ספק! אלא שצרכיכם לפעול שיהיא זה בחסד וברחמים [...].

וזהו ההוראה הנמלמת מי'ב תמוז, שלכל בראש אין להכנס לחשבונות ויש לעשות מהשו, בכדי להציג יהודים, ולאחמנם"כ ישנה הבטחה שטוכ"ס "יד החסידים על העליונה", "דידן נצח", בחסד וברחמים, בטוב ובשלום ובՃרכי נועם.

בפרט שאלל ה"شمאל" כבר מזמן פועל לשנות את החוק, ועכשו נותר לפועל אצל אלו שרויצים שגם הם יעשו משהו בנידון, ושיעשו אליבא דamat. ובפרט, כמו"פ, שככל ההבדלה הזאת – שאומרים על אחד שהוא חילוני ועל השני שהוא איננו חילוני – היא היפך תורה אמרת!

פעם נכנס לבעל השמחה והגאולה יהודី ואמר לו את הביטוי "להבדיל" על יהודី שהי' למגרי בקצתה התחתון בונגועליה יהודות, אמר לו כי' מורה' ר' שעיל יהודី ביחס ליהודי שני לא אומרים "להבדיל" כלל! ומדווע? – כיון שאין הבדלה! ישנה הבדלה כמו "זיבדל את אהרן ישראל לעמיהם", אבל אין שום הבדלה בין ישראל לישראל [יש הבדלה כמו "זיבדל את אהרן להקדישו קדושים" שזה בישראל עצמן, אבל זה אין צורך להשתמש במילה "להבדיל" שימושים בה "בין" או לחשך בין ישראל לעמיהם].

कשאומרים על יהודី את הביטוי "חילוני", יש לדעת שאין מציאות כזו, בדיקות כפי שאין

צילום נדייר (МОקטן) מהגנת כי' אדר' שמה' מ על קטע מהשicha שנדף בעמוד זה
והסבירה זהה – שכיוון שע"פ כל הסימנים שבדברי חז"ל
אוודות דרא דעקבתא דמשיחא, דורנו זה הוא דור האחרון של הגלות
(^{א'}) (א') דור הראשון של הגאולה, لكن, גם בבואה הזמן שארע החורבן והגלות
(החל מ'ז' תמוז) מודגש בעיקר (לא תיקון הענין הבלתי-ירושי שבזה,
אלא) ה"טוב" שבדבר, שזו ההוראה לגאולה האמיתית והשלימה.

בלבד גאל הקב"ה ביב' תמוז, כי אם גם את כל מהబוי תורתנו ה', שומרין מצהה, וגם את הכפתורים" וצריכים רק לעמוד הcn ("עמדו הcn כולכם") לקבל פני משיח צדקנו, הר' בסיוומה של תקופה זו, בודאי ובודאי לא כל ספק וספק טפיאKA שכבר הגיע עז זמן הגאולה, ובלשון חז"ל⁶ "כלו כל הקיצין", וגם עניין התשובה (כהמשך המאמר "זיאן הדבר תלוי אלא בתשובה") ה' כבר בשלימות, כולל גם השלימות ד"משיח אודה לאתבא צדיקיא בתובתא⁷, מצד ניצוץ משיח שבכאו"א מישראל⁸ – הר' כיון שנמצאים בסמכיות ממש לאולה האמיתית והשלימה, נרגש מודגש ביותר וביתור ה"טוב" דיז' תמוז וד' בין המצרים", שעי'ז' באים להעילי והשלימות דגאולה האמיתית והשלימה?

ב. וחידוש נוסף בדורנו זה גופא – בשנה זו:

6) סנהדרין צ'ב.

7) ראה ז'ג' קג, ב. לקו"ת דרושי שמע"ץ צב, ב. ובכ"מ.

8) שהרי הפסוק "זרך כובב מיעקב" (שבפרשנותו (דכ', ז') שקיי על מלך המשיח (ירושלמי תענית פ"ד ח''), קאי גם על כאו"א מישראל, שנקרו בשם "כובב" (ירושלמי מע"ש ספ"ד), והתווך זה – ע"פ הידוע (מאור עינם פינחס כה, י') שכבא"א מישראל יש ניצוץ ממשמת משיח).

9) ויש לנו, שעניין זה מודגש במשמעותם האחראונית שבטלה "גוריית המלכות" שהיה בה מדינה הרא נבע להפצת היהדות והמעניות חוצה, ע"ד ודגםת דברי הגמרא "אין גירת המלכות .. רצוי אין מתענין", נ"ל בפנים.

והסבירה זהה – שכיוון שע"פ כל הסימנים שבדברי חז"ל דרא דעקבתא דמשיחא, דורנו זה הוא דור האחרון של הגלות בטענה גם עם הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו "כיוון דשם גאולה עלה", ובפרט שע"ז התחלת שלימות הענין דיפוצו מעינותו חוצה גם בחזי כדור התחתון, ובאופן שמננו מתפשטים המערינים בכל קצו' התבול, שזו ההוראה הכי אחרונה לביאת משיח צדקנו⁹.

והסבירה זהה – שכיוון שע"פ כל הסימנים שבדברי חז"ל אוודות דרא דעקבתא דמשיחא, דורנו זה הוא דור האחרון של הגלות וד' בין המצרים", שעי'ז' באים להעילי ובבואה הזמן שאייע החורבן והגלות (החל מ'ז' תמוז) מודגש בעיקר (לא תיקון הענין הבלתי-ירושי שבזה, אלא) ה"טוב" שבדבר, שזו ההוראה לגאולה האמיתית והשלימה.

ובכל זה ניתוסף עוד יותר ע"י שלימות העבודה דהfpצת התורה והיהדות והfpצת המערינות ד'ב'ג תמוז) (במשך יובל שנים, מהגאולה דיב'ג תמוז) משך יובל שנים, אשר, אם בהתחלה תקופה זו יצא כ'ק מוו'ח אדר' מ'ר' נשיא בכרזה לאלטר לתשובה לאלטר לגאולה", והuid שכך סימי'ו כל עניין העבודה, וצריכים רק "לצחצח הceptors",

4) פרשי מגילה ז, ב.

5) אגא'ק דהבעש"ט - כשי' בתחולתו.

שונאיינו ואתה אומר לי לילך ולהודיעו לישראל צורת הבית . . וכי יכולין חן לעשות, הנה הים עד שיעלו מן הגולה, ואח"כ אני הולך ואומר להם, א"ל הקב"ה ליהזקאל ושביל בני נתונים בגולה היא בנין ביתך בטל . . גדול קרייתה בתורה בבנייה, לך אמרו להם ויתעטסו לקרות צורת הבית בתורה, ובScar קריתה שיתעטסו לקרות בה אוין מעלה עליהם כאילו הם עוסקין בבניין הבית".

[.]. וע"פ האמור לעיל שבשנה זו במועד (נוסף על ההדגשה המוחודה שככלות דורנו זה) מודגש רק הח"ט "די"ז תמוז וד"בין המצריים", כיוון שעומדים על סוף הגאולה שבאה תיקף ומיד ממש, מובן שלימוד הכלות בית הבחירה בשנה זו צריך להיות באופן אחר למרי: לכל בראש – שהלימוד הוא לא מצד התגברות רגש האבילות והשתדלות לתקן החסרון דחויבן ביהמ"ק, אלא (גם לויל החורבן) מצד הכוסף וההשתוקקות להמעלה והשלימות דביהמ"ק השלישי, עליו נאמר¹⁵ "דגול יהי' כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון", גדלות שלא היתה מעולם (לא בבית שני, ולא בבית ראשון, ולא במשכן שעשה משה), ובמילא לא היה בה חורבן, ובאה באופן של הוספה ושלימות על מעלה המשכן, בית ראשון ובית שני (ולא רק באופן שמהדרים דבר שהי' מקודם שנלקח בתורת "משוכן"¹⁶). ועוד ועicker – שהלימוד הוא מתקן דעתה והכרה בודדות גמורה שאין זה ה"הלכתא למשיחא", כי אם, הלכה למשעה בפועל ברגע שלאת"ז, כיוון שמקדש העתיד שאנו מצפין בנוי ומשוככל (כבר עתה לעמלה, ותיקף) יגלה ויבוא משימים¹⁷ ברגע כמיורא!

(15) חי, ב. ט. וראה זה"א כה, א.

(16) יש לומר, שעניינו זה מרווח גם בלשון המדרש "וכי בשבי שבני נתונים בגולה היא בנין ביתך . . אני מעלה עליהם כאילו הם עוסקין בבניין הבית" – בנין חדש שלא היה קודם (לא רק החזרת המשכן).
(17) פרשי ותוס' סוכה מא, סע"א. ועוד.

נוסף לכך שנמצאים בסמכות ממש לגאולה האמיתית והשלימה, הרי, שנה זו היא "(תהא) שנת נפלאות אראנו" (כהר"ת דמנין השנה שונתפסת בתופעות ישראל), השנה שבה יקיים היעוד "כימי צאתך מארץ מצרים אראננו נפלאות", וכבר ראו בפועל "נפלאות" המudyim שזויה ה"שנה שלך המשיח גנלה בו", ועוד ל"שעה שלך המשיח בא . . והוא ממשיע להם לישראל ענויים הגיע זמן גאולתכם" (בדברי הילקוט שמעוני¹⁸), ועוד להכרזה ש"הנה זה (מלך המשיח) בא"¹⁹, שכבר בא, הינו, שעומדים כבר על סוף התחלת ימות המשיח, על סוף התחלת הגאולה, ותיקף ומיד המשכטה ושלימותה. וכיוון שכן, בודאי שב"ז תמוז (שהחל בשבת) ובכל ג' השבועות ד"בין המצרים" בשנה זו מודגש עניין הגאולה, ולא רק ההכרה לגאולה, אלא שהגאולה באה בפועל ממש ביום הש"ק זה, עוד לפני התחלת (בין המצרים, ובמילא, היפכו ימים אלו לשון ולשםחה ולמועדים טובים).

ויה"ר שייהי' כמו"ש בשיעור חומש ד"ב תמוז לא הבית און ביעקב, ולא ראה עמל, עכ"ז הקב"ה לא הבית" על זה. וזה נעשה ע"י הקב"ה עצמו – "זאנני המתהיל", ללא כל בקשה מהיהודי.

(משיחת י"ב תמוז ה'תשמ"ז – בלתי מוגה)

באו, לכן, כל הענינים שהיו יכולים להתגלות לאט לאט, כדי שיוכלו לבור בקלות עניין אחריו עניין, ופרט אחריו פרט, ומילא העניין ה"י לוקח משך זמן רב – נעשה בזמן קצר, כדי שישלימו מיד את הבירורים.

וכנראה במושך שבעת האחرون, הענינים הבלתי רצויים, "מלחמה בה", ושהאדם מחשיב את עצמו וכו' וכו' – "יתבררו", באו לידי גילוי.
אםنم צריך להבין לדלאורה (האמירה שעכשו סוף זמן הגלות, ולמן צ"ל "יתבררו גו" מיד) הרי זה דחיקת הקץ?

ואף שמצינו סיפורים בדברי ימי ישראלי על גדויל ישראלי שהיה להם כח לדחיק את הקץ, ומילא היו חייבים לשם בקהלם, אף שעדין לא הגיע הזמן דהקץ. הרי לכאורה יש בזה (דחיקת הקץ) חסרון, מפני שלא משלימים את בירור כל הניצוצות. ובכיוור אדמור"ר האמצעי (בבנה והשגה, בחכמה בינה דעת, בספרו "שער אורה"²⁰), שבאמם הגאולה תהיה "בעתה" איז يولמו הבירורים לכל הניצוצות, כולל הניצוצות הקטניות כו', מכיוון שהולכים צעד אחר צעד ומברדים את כל הניצוצות; משא"כ אם הגאולה תהיה בראופן של "אחיםנה" (וחיקת הקץ), איז לא יהי' די זמן לבור את כל הניצוצות, והניצוצות הקטנים, כמו גם הניצוצות שבספק – יאבדו, ועוד שהיהו יהודים שיאבדו רח' כל.

אמנם בזמנינו זה – אין חשש לעניין זה ולמן יכולם לזרז את הגאולה, וטעם הדבר: מכיוון שגם כל הקיצין²¹, כבר עבר הזמן שצריכים "אחיםנה", ואפי' "בעתה" הראשון השני והשלישי וכו' וכו' כבר הי', הרי אין שום חסרון בזירות הגאולה.

בישראל²², שלמרות שיש בישראל "אונ" ו"עמל", ועוד ש"تورת אמת" קוראת לה און ועמל, עכ"ז הקב"ה לא הבית" על זה. וזה נעשה ע"י הקב"ה עצמו – "זאנני המתהיל", ללא כל בקשה מהיהודי.

(4) שער הפורים ד"ה יביאו לבוש מלבות פ"ד ואילך.
(5) סנהדרין צ, ב.

(6) פרשנו כג, כא.

מודרך לעליוי נשמת

הר"ג הרה"ח ר' חיים משה יהודה בהר"ר ירמיהו הכהן ולאה ע"ה בלוי

מו"ל כת"י הראשונים, רב בית הכנסת ומנהיג רוחני במשך יובל שנים, זוכה אלף במצוות תפילין ומזווה נפטר ג' אייר ה'תשס"ג, לסדר אמר אל הכהנים
ולע"ג זוגתו הרבנית חנה חי' הנה בת ר' מאיר שמריהו ורחל – נפטרה י"ג כסלו ה'תשמ"ג
יה"ר שתיקף ומיד יקיים היעוד הקיצו ורנו שוכני עפר' והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

(10) ישעי רמז תשצ.

(11) שה"ש ב, ח ובסה"ר עה"פ.

(12) ראה לקו"ש ח"ח ע' 420 ועוד.

(13) תנומא צו יד.

(14) יחזקאל מג, יו"ד.

שלימות הכפירה והטהורה שביוחכ"פ, חמץ טבילותות³⁰ – כך גם יהיה בגאולה העתידה, "זורקתי עליהם מים טהורים וטהרתם"³¹, "יאת רוח הטומאה עבירות מן הארץ"³²; ועוד "ז' שיווכח"פ הוא "קץ מחילה וסליחה לישראל"³³ – כך גם בגאולה העתידה הקשורה עם תשובה, הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין"³⁴.

וע"י גilio היחידה של כל יהודי, נפעל גilio היחידה הכללית – משיח צדקנו³⁵, בגאולה האמיתית והשלימה, ובמהרה בימינו ממש.

(תרגום חופשי משיחת ש"פ בלאק, י"ד תמוז ה'תשמ"ז – בלתי מוגה)

(33) רמב"ם הל' עובdot יוחכ"פ פ"ב ה"ז.

(34) שם פ"ז ה"ה.

(35) רמאי' לוח"ג רס, ב (נדפס במק"מ קצ, ב). ל"ת להאריז"ל בראשית עה"פ ויתהלך חנו.

(30) רמב"ם הל' עובdot יוחכ"פ פ"ב ה"ה.

(31) יהוא לאל, כה.

(32) זכריה יי', ב.

(33) זכריה יי', ב.

כל הסימנים ד"עקבתא דמשיחא" מתגלים כת

לפני זמן מה, לדברי¹ ע"כ שלפי כל הסימנים שהובאו בಗמ', נמצאים אנו בזמן ד'עקבתא דמשיחא, ובמיוחד על זמן זה קאי לשון הכתוב² – "יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים", ככל הענינים והתכוונות הבלתי-רצויות שהאדם העלים והסתיר מעיני אחרים, יבואו לידי גilio. ויתירה מזה – גם התכוונות הבלתי-רצויות של האדם, שהו נעלמים ממנו עצמו, או שידע על קיומם אך דימה לעצמו שאינם רע, מפני שהוא פירוש מזוייף, וממייל לא תיקון ובירור את הענינים האלו – הנה בעקבות משיחא" יבואו לידי גilio, "יתבררו ויתלבנו". וטעם הדבר (שלפנוי ביאת המשיח יתגלו הענינים הבלתי-רצויים, דלאו"ר איזה עילוי יש בדבר) – דמכיוון שלפנוי ביאת המשיח צריים לברר ולזק ("יתבררו גו' ויצרפו גו") את כל הענינים, ואם יהיו הענינים הבלתי-רצויים בהullen, לא יוכל לברורם ולזקכם; וכן בסוף הזמן לפני הגאולה – "יתבררו ויתלבנו", כל הענינים הבלתי-רצויים של האדם יהיו בגלוי על השולחן, והאדם יוכל לתקןם ולברורם ולזקכם ולהעלותם לקדושה. ובד בבד עם גilio הענינים הבלתי-רצויים, האדם מקבל את מלאה המכוונות לברר ולתקן אותם, ובשבעתא חדא ובברגעה חדא.

ולכן, מעתה (לאחריו שהאדם קיבל כוחות) אין הדבר תלוי אלא באדם עצמוו, שיוריד מעט מהישות שלו, וישים את לבו לעניינים הצריכים בירור וזיכון – "כח זהה", ו"קדש" – ויברר אותן, ואפי' באצבע קטינה, ואז ירדו מהם כל ה"סיגים", ועוד שישאר "מקשה אחת" של זהב טהור – יהודיה שהוא "מנורת זהב כולה"³.

ובנוגע לעניינו – מכיוון שמדובר שעתה התחיל הזמן של עקבתא דמשיחא והנה הנה משיח

(1) ראה שיחת פורים תשמ"ז ס"י ואילך, ס"כ'ו ואילך.

(2) דניאל יב, י"ד.

(3) ראה לkurת ר"פ בהעלותך. ובכ"מ. ועד.

צילום נדריר (МОКטען) מהגחת כ"ק אדר"ש מה"מ על הקטע שנדרפס בסוף העמוד הקודם
חו"ז זעיר – שהולמד הוא מתקן דיזנה המכבה בחזאות
נטורה טאן ויהלבא לפשיזטן. כי אם, הילכה לפעשה בפועה
טנט טלאוזן, כוון שיטמךש הצעדי ~~טאנט~~ שאנט מנטין בטי ופאטליל → ~~טאנט טאנט~~
כללה דבָא מסטיטיסי ברגע נתמרא!

וע"ד המדבר בתקופה האחרון¹⁸ בזוגע להוספה המיוحدת בלימוד התורה בענייני גאולה ומשיח¹⁹ – לא (רכ) בתור "סגולה" לMahar ולקרב ביאת המשיח והגאולה, אלא (גמ) ובעיקר כדי להתחיל "לחיות עם הזמן" דימות המשיח, וגאולה, "לחיות עם הזמן" דימות המשיח, ע"ז שהשכל נעשה ממולא וחדרו בהבנה והשגה בענייני משיח וגאולה שבתורה, ומהשכל מטופש וחודר גם ברגש הלב, ועד להנאה בפועל במחשבה דיבור ומעשה באופן המתאים לזמן מיוחד זה, שעומדים על ספר הגאולה, ומראים באכבע ש"הנה זה המשיח" בא.

ד. ויש להוסיף בביורו הוצרך והמעלה לדילמוד התורה בענייני משיח וגאולה ובניין ביהמ"ק השליishi כKİNESSA להתחלה ימות המשיח – ובקדמה:

אף שאמרו חז"ל²⁰ שימוש בח"ה בהיסח הדעת, אין זה בסתרה ח"ז למחשבת והתכוונות באופן של "דעת" (שםקשר דעתו) על ספר הבהיר ההכרה וההרשות שעומדים בקשר אמיתי וחזק מאד ויתקע מחשבתו

צארך מארץ מצרים ארנו נפלאות":
הבדיקה ד"ארנו נפלאות" הוא בשתיים: (א)
"ארנו", דהיינו על הקב"ה, הינו, שהקב"ה מראה בעצםו, ולא ע"י נביא וכיו"ב, (ב) ההתחלה היא באופן ד"ארנו", הינו שהתרחשות ה"נפלאות" היא באופן

18 סה"ש תנש"א ח"ב ע' 501-2. ועוד.
19 ועכ"ע אם הוספה המיוחדת דילמוד הלכות בית הבחירה הקשורה עם ימי בין המצרים (גם כשהלמוד הוא באופן האמור) מתחלת ב"ז תמוז כshall בשבת, כיון שט"ס קשור לימוד זה עם ימי בין המצרים דוקא, או שהוא ע"ד אמרית שיר של יום.

(20) סנהדרין צ"א.

(21) תניא ספ"ג.

(22) תניא אגגה"ק ס"ד (קה, ב).

צילום נדריר (מוקטן) מוגחת כ"ק א"ד"ש מה"מ על קטע מהשicha שנדרפס בעמוד זה
העצה לה – עי' לימוד התורה בענין משיח וגואלה, כי,
בכח תורה (חכמתו של הקב"ה שלמעלה מתעלם) לשנת טבע האדומי, שנם כဆ' סגד הרגש שלו נמצאו צדיקי מלחין לעין הגואלה (בין שלא יבא עדין מדאות הפנימי), הרי עי' לימוד גאולה בענין הגואלה מהצעלה למעמד ומצוב של גואלה, ופתחיל להזיה בענין גואלה, מתווך דינעה וכבריה והרגשה ש"גנה זה בא".

והעצה זהה – עי' לימוד התורה בענין משיח וגואלה, כי, בכח תורה (חכמתו של הקב"ה שלמעלה מהעולם) לשנות טבע האדום²³, שגם כאשר מצד הרגש שלו נמצא צדקה עדין ח"ז מוחוץ לעניין הגואלה (כיון שלא יצא עדין מדאות הפנימי), הרי עי' לימוד התורה בענין הגואלה מתעללה למעמד ומצוב של גאולה²⁴, ומתחילה לחיות בענין הגואלה, מתוך ידיעת והכרה והרגשה ש"גנה זה בא".

(23) ראה דרז'ל עה"פ לא-ל גומר עלי (ירושלמי כתובות פ"א ה"ב, ו"ש"ע). וhoeva להלכה בש"ך (וש"ע אדרה"ץ י"ד סקפט סק"ג) (סקפ"ג).

(24) נסף על השיקות דילמוד התורה (כל עניין ("אחת") שבונפש²⁵ (בח"י) משיח) שישנו בכל יהודיה [קידוע]²⁶ מ"דריך כוכב מיעקב²⁷, מפרש זו על סתם יהודי ובמ"א²⁸ מפרשין זאת על משיח צדקו], כפי שזה מתחד עם היחידה שבודמן – "אחת בשנה"²⁹ (יו"ח"פ), ויחידה שבמקומם – קדש הקדשים. ונען זה יהי מיד בתחילת גואלה העתידה – שהיא בדוגמה העניין דיו"ח"פ, הינו, עד

شمאלכתיה מראה אותם הקב"ה (ולא באופן שתחילת מתרחשים "נפלאות", ואח"כ מראים אותם).

משא"כ כשהסדר הוא באופן ד"נפלאות אראננו" (קסימה של השנה, תשנ"א, תחא שנות נפלאות אראננו), שמתறחים מאירועיהם שהם בגין של "נפלאות", ואח"כ צרכיהם להתחילה להסביר ולברור עד ראיית הנפלאות, להתבונן ולראות בהם סימני הגואלה, ועוד ועיקר, שעדיין לא ה"אראננו" עי' הקב"ה בעצמו (שהקב"ה בעצמו מראה לכאו"א מישראל הנפלאות דהגואלה, שאז אין ("אחת") שבונפש²³ (בח"י) הראי²⁵ מ"דריך כוכב מיעקב²⁶, שבירושלמי²⁷ מפרש זו על סתם יהודי ובמ"א²⁸ מפרשין זאת על משיח צדקו], כפי שזה מתחד עם היחידה שבודמן – "אחת בשנה"²⁹ (יו"ח"פ), ויחידה שבמקומם – קדש הקדשים. ונען זה יהי מיד בתחילת גואלה העתidea – שהיא בדוגמה העניין דיו"ח"פ, הינו, עד

ואם בשביל ה"רכוש גדול" – הרי נוסף לזה שעוד בגלות מצרים טענו בני ישראל שמותרים על ה"רכוש גדול", "ילואי שנצא בעצמנו"¹² – איזי בימינו אלה ישנו כבר בפועל ה"רכוש גדול" ברוחניות, בענייני התורה ומצוותי, "אין לנו שירר רק התורה הזאת", לאחררי שישנו ריבוי הכי גדול של "מעשינו ועובדתינו"¹³ בתומו"צ, הפצת היהדות והפצת המיעינות הוצאה,

וכדברי בעל הגאולה¹⁴, שכבר סיימו את כל העבודה וככשו נשאר רק "לצחצ את הceptors", ו"עמדו הcken כולכם"¹⁵ לקבל פניו משיח צדקו.

אםנס ענן זה לא מובא בפרש"י ובמילא רשי' לא צריך לתרץ קושיא הנ"ל (ד"עד מתי"י כי נשאר רק לצחצ את הceptors),

אבל, בדורנו נתגלה הדבר עי' התלמיד ותיק¹⁶, התלמיד חכם האמתי שבדורנו, כ"ק מוח"ח אדמוני נשיא דורנו, ובמילא שואל עכשו הילד: "עד מתי?"!

הוא כבר צחצ את הceptors וכל הזמן מצחצ, והוא מצחצ ומצחצ, ועשה זאת בניmos (כתבו של ילד) – ועדין לא בא!...

ו. ויה"ר שלא יצטרכו לצחוק "עד מתי" כיוון שמיד בשבת זו הולכים בריקוד כל בני ישראל, "בנעירינו ובזקנינו גו' בבניינו ובבנותינו"¹⁷, לקבל פניו משיח צדקו,

ויחד עם משיח – הולכים בריקוד לארכינו הקדושה, "ארץ אשר גו' תמיד עני ה' אלקי" בה מרשתה השנה ועד אחרית שנה¹⁸, וכובשים את הארץ ישראל לא בדרך נס אלא בדרך הטבע, משומש זהה בא לאחרי ההכנה ועובדת בזמן הגלות, ובפרט עי' העבודה ד"עשה כאן ארץ ישראל"¹⁹,

ובארץ הקודש גופה – הולך כא"א בריקוד לירושלים עיר הקודש, לבית המקדש ולקדש הקדשים,

קידוע²⁰, שעבודת הבנינה של כהן גדול ביום היכיפורים לקדש הקדשים שייכת אצל כל יהודי – כי כל היהודי הוא מ"מלך כהנים"²¹, "כהנים גדולים"²² – מצד בח"י היחידה (בח"י) משיח) שיישנו בכל יהודיה [קידוע הראי²⁵ מ"דריך כוכב מיעקב²⁶, שבירושלמי²⁷ מפרש זו על סתם יהודי ובמ"א²⁸ מפרשין זאת על משיח צדקו], כפי שזה מתחד עם היחידה שבודמן – "אחת בשנה"²⁹ (יו"ח"פ), ויחידה שבמקומם – קדש הקדשים. ונען זה יהי מיד בתחילת גואלה העתidea – שהיא בדוגמה העניין דיו"ח"פ, הינו, עד

(21) ברכות ט, ריש ע"ב.
 (22) תניא רפל'.

(23) תניא רפל'.

(24) ראה שיחת שמח'ת תרפ"ט.

(25) אג"ק שלח ח"ד ריש ע' רעט. וש"ג.

(26) מגילה ט, ב.

(27) בא י, ט.

(28) יעקב אי, ב.

(29) ראה אג"ק אדמוני מורה"צ ח"א ע' תפה ואילך.

סה"ש תנש"א ח"ב ע' 695 ואילך.

(30) ראה עד"ז בארוכה ב"ichi המלך" קיד ע' 11 ואילך.

מועד לעלוי נשמה

הר"ח ר' משה נחום בהר"ח ר' מרדכי מענדל ע"ה קדרן

נפטר כ"ב ניסן – אחרון של פשת, התשע"

יה"ר שתיכף ומיד יקיים העיד "הקיים ושוכני עפר" והוא בתוכם, בגואלה האמיתית והשלימה

שביעים, אפילו לא שבע פעמים שביעים (490) ("שבע על חטאיכם"⁵) – אלא הרבה יותר! וαι אפשר לומר שככל דור ודור (בגלוות) ניתנספו עוד "חטאינו", ובמילא זה הארך את הгалות – כי אז לא מובן: למה ממתין הקב"ה באם כל דור מאריך עוד יותר את הgalות?

ג. ידוע הטעם ע"פ פנימיות התורה⁶ לאריכות הgalות: כיון שהנשומות בזמן הבית היו נשומות כלויות ובירורו ניצוצות כללים, משא"כ הנשומות בזמן הgalות הם נשומות פרטיות שיש בכם לבור ניצוצות פרטיטים בלבד, لكن זה דרש הרבה יותר זמן והרבה יותר נשומות כדי לברור את כל הניצוצות ולברר את ה"חטאינו" של הנשומות כלויות כו'.

אבל ה"בן חמש למקרא" לא למד זאת, ויתירה מזו – הרי זה היפך שככל הפסוט של "בן חמש למקרא" המבין שכאשר אדם אחד חוטא, התיקון לזה הוא ע"י עונש (галות) של אחד בלבד, על-דרך מ"ש⁷ "לא יומתו אבות על בניים ובנים לא יומתו על אבות" ו"האיש אחד חטא וועל כל העדה תקצוף"⁸?!

ד. והבואר הוא:

דבר כמ"פ, שבדרך כלל רשי" סומך על החזקה שה"בן חמש למקרא" זכר את מה שלמד לפני⁹, שכן אין צורך לחזור שוב על פירושו (חו"ץ מפעמים בודדות היכן שיישנו טעם מיוחד, או בספר שני וכיו"ב).

עוד י"ז בעניינו: כאשר ה"בן חמש" לומד בתחלת הפרשה¹⁰ "הנה עם יצא מצרים", הוא נזכר מיד במה שלמדו אומות גלות מצרים (וכפי שגם אמר זאת בסדר פסח): "ויאמר לאברהם ידע תדע כי יהי" זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אותן ארבע מאות שנה ואחרי כן יצאו ברכוש גדול... ודור רביעי ישובו הנה".¹¹

זאת-אומרת, שגולות היא לאו דוקא עניין של עונש, היה ומדובר על זרעו של אברהם יצחק ויעקב והשבטים, וח"ז לומר שמשמעותם להם עניין של גלות – אלא הgalות היא בכדי ש"אחרי כן יצאו ברכוש גדול", וכפי שהי' בפועל – "וישאלו מצרים כל כסף וכלי זהב... וינצלו את מצרים"¹², בנ"י לקחו את כל הכלים כסף וכלי וזה שהי' בארץ מצרים, "רכוש גדול" בಗשמיות, ועאכו"כ ה"רכוש גדול" ברוחניות (בירור הניצוצות).

מק" מבין ה"בן חמש", שכן הוא גם בגłówות הנוכחות:

אריכות הgalות אינה לשם עונש, אלא בגל רצונו של הקב"ה שבני ישראל יקבלו את ה"רכוש גדול", שלא בערך כלל ל"רכוש גדול" שהי' ביציאת מצרים, כי אז لكחו רק את העניים שהיו בארץ מצרים, משא"כ עכשו צרכיהם לקחת את העניים מכל העולם כולו; וה"בן חמש למקרא" מבין, ששם שהקב"ה אין-סוף כך גם ה"רכוש גדול" יכול להיות אין-סוף – לכן אורכת הgalות כ"כ הרבה (שלא בערך לאורכה של גלות מצרים, בכדי שבנ"י יקבלו "רכוש גדול" רב, וככל שהוא מתארכת יותר – ניתנסף עוד יותר ב"רכוש גדול").

ה. לאחריו כהנ"ל נשארת עדין השאלה: עד متى, כמה השיעור?!

(9) כב, ה.

(10) לך טו, גג-טו.

(11) בא יב, לה-לו.

(5) שם, יח.

(6) תוו"א וישב צ, ד.

(7) תצא כד, טז.

(8) קrho טז, כב.

কوشיא חזקה ביותר: מודיע אכן מישיח עדין לא בא?!

הנחה: "ועד הנחות התמימים". תרגום: מערכת "יחי המלך"

א. על הפסוק¹ "אראננו ולא עתה אשורנו ולא קרובי דרך כוכב מייעקב ג'ו' ומחייב פأتي מואב", מפרש רשי²: "רוואה אני שבחו של יעקב וגודלותו, אך לא עתה הוא אלא לאחר זמן .. ומחייב פأتي מואב – זה דוד כי".

שני פוסקים לאח"ז³, מפרש רשי⁴: "ויריד מייעקב, ועוד יהי מושל אחר ביעקב. והאביד שריד מעיר, מעיר החשובה ועל מלך המשיח אומר כן כו".

ב. וצריכים להבין:

אם בוגע לדוד המלך, שהי' ארבע מאות שנה לאחרי זמנו של בלעם [כפי שהרמב"ם מחשב בתחלת הל' בית הבירה], מבahir רשי⁵ "לא עתה הוא אלא לאחר זמן – עאכו"כ בוגע למלך המשיח", שנג אחרי אלף שנים עדין לא הגיעו, ואפילו בזמן רשי⁶ זה הי' אלפינים שנה בערך מזמן ההוא – הרי בודאי שהוא צרכי להבהיר שללא עתה הוא אלא לאחרי זמן?"!

ולזה ניתנספה קושיא חזקה יותר ("קלאץ קושיא") אצל ה"בן חמש למקרא" – מודיע אכן מישיח עדין לא בא לאחרי כ"כ הרבה שנים?!

הוא יודע ש"מן פני חטאינו גלינו מארצנו"⁷, אבל לאחרי שעורכים חשבון כמה אנשים היו בזמן בית שווי (וידועים בערך כמה אנשים היו), ולאחמנ"כ בכל דור ודור (בגלוות) נוספו עוד יהודים (יודר או פחות, אבל בכל דור נוסף) שהגיעו לשמונה עשרה לחופה וכיו"ב, וכיימו מצות פרו ורבו, במילא ניתנסף ריבוי של תורה ומצוות ומעשים טובים!

ואפלו אם יאמרו שרובם היו חוטאים ופושעים, הרי בודאי שעשו תשובה ותקנו את ה"חטאינו" במשך כמה שנים בתחלת הgalות. ואפוי אם היו חטאים רבים – אי אפשר לומר שהתקoon יארוך זמן רב כל כך, כמעט אלף שנה (בזמן רשי⁸) וכיו"ב!

ובפרט כאשר מושים זאת לגłówות בבל – שהיתה שבעים שנה נגד שבעים שמיטות שבטלו, כפי שה"בן חמש למקרא" למד קודם (בפ' בחוקותי⁹) –

במילא, שوال ה"בן חמש למקרא": אפילו אם נאמר שביבת שני הי' הרבה יותר חטאים מאשר בזמן בית ראשון, אבל הרי (החטאים) הם קצר בערך (לבית ראשון), ובפועל הוא רואה שעונש הgalות לגמרי שלא בערך – שלאחרי בית ראשון הי' בני ישראל שבעים שנה בגłówות, ואילו לאחרי בית שני נמשכת הgalות לא רק פעמיים שבעים ולא שלוש פעמיים

(3) נוסח תפלה מוספין של רגלים.

(4) כו, לד-לה.

(1) פרשנו כד, יז.

(2) שם, טט.